Diş Dolgusu Gusül Abdestine Mani midir?

Soru: Diş dolgusu veya diş kaplaması gusül abdestine mânî midir?
Cevap: Maalesef bazıları bu meseleyi farklı anlayarak Hanefi mezhebine mensup olan kişiler dişine dolgu veya kaplama yaptıracak olsalar gusül abdestinde Şafi Mezhebini taklit etmek zorunda olduklarını iddia etmektedirler.

Bu iddialarının gerekçesi ise şudur: Hanefi mezhebine göre abdeste ağzın içini yıkamak her ne kadar abdestin sıhhati için gerekli olmasa da gusül için gereklidir. Hâlbuki Şafi mezhebine göre abdeste olduğu gibi gusül için de ağzın içini yıkamak gerekli değildir. Bunun için dolgu veya kaplama yapılan dişin yıkanması mümkün olmadığından Hanefi olan kişiler gusül abdestinde Şafi Mezhebini taklit etmek zorundadırlar.

Kanaatimizce bu taklide gerek yoktur.

Şayet kişi keyfi olarak değil de gerçekten ihtiyaca binaen dolgu veya kaplama yaptıracak ourlsa, gusül abdestinde dolgu veya kaplama yapılan dişin altına suyun ulaştırması Hanefi mezhebine göre de şart değildir.

Keyfi ifadesini kullanmamız bazı yörelerde zenginlik nişanesi olarak dişin altın kaplatılması veya sağlam olan dişlere estetik olsun diye porselenle kaplatılması veya diş taşının dişe yapıştırmasından sakınmak içindir. Zira bu gibi uygulamalar caiz olmadığı gibi bu uygulamayı yapan kişilerin Hanefi mezhebine göre gusül abdesti de olmayacaktır.
Dişlerde olan bir hastalıktan ötürü dişlerin kaplatması veya dolgu yaptırılması gerekecek olsa bunda Hanefi fıkhına göre hiçbir sıkıntı olmaz. Hastalık hali söz konusu olduğundan dolgu veya kaplamanın iç kısmını yıkamak gusülde şart olmayacaktır.

Bu meseleyi daha iyi anlaya bilmemiz, fıkıh kitaplarımızda geçen “isabe” (yara üzerine sarılan sargı bezi) – “cebire” (kırık çıkık üzerine vurulan alçı veya tampon) konularına vakıf olmamıza mevkuftur.
Bunların üzerine mesh edilmesiyle altları yıkanmış kabul edilmesi her durumda caiz olmayıp bazı durumlarda caizdir.
Bu cümleden olarak;
-Yaranın yıkanması veya mesh edilmesi, uzva zarar vermesi veya yıkamak zarar vermese de yaranın açılması, yaraya zarar vermesi durumunda sargı üzerine mesh etmek sahihtir.[1]
-Yaranın yıkanması için sargı açıldığında o sargıyı tekrardan (pansuman yaparak) bağlama imkânı bulunmaması veya bağlayacak yardımcının bulunmaması durumunda yara üzerindeki sargı üzerine mesh etmek sahihtir.[2]
-Abdest veya gusül alınırken yaraya zararı olmayan suyun bulamaması durumunda (sıcak veya soğuk suyun bulunmaması gibi) yara üzerindeki sargı üzerine mesh etmek sahihtir.
Sargı üzerine yapılan mesh yaraya zarar veriyorsa terk edilir. Zira yıkamak meshden daha kuvvetlidir. Özürden dolayı yıkamanın terk edildiği yerde meshin terk edilmesi ev-leviyetle caiz olur.
Zahiru’r- Rivaye’de İmam Ebu Yusuf ve İmam Muhammed’e (Allah onlara rahmet etsin) göre, sargı üzerine mesh zarar vermediği halde meshi terk etmek caiz değildir.[3] Es-Serahsi, Ebu Hanife’den bu konuda Zahiru’r-Rivaye’de bir nakil olmadığını söylemiştir.
Nadıru’r-Rivâye’de: Yaraya zarar vermediği halde meshin terk edilmesi Ebu Hanife (Al-lah ona rahmet etsin)’ye göre caizdir, denilmiştir. Ebu Yusuf ve İmam Muhammed (Allah onlara rahmet etsin)’in görüşü, Ebu Hanife’den de rivayet edilmiştir.[4]
Sahih görüş Zahiru’-Rivaye’de olandır. Yani sargı üzerine mesh etmek zarar vermezse

terk edilmez. İhtiyatlı olan da budur.[5]
Bu bilgiler ışığında; dolgu veya kaplama yapılan dişe baktığımızda gusül abdesti alma esnasında bunların çıkarılıp takılması mümkün değildir. Aynı şekilde bunların çıkarılması hasta olan diş için sıkıntı olacağı gibi, bunların tekrardan yerine takılması için de bir diş tabibine ihtiyaç duyulacaktır. ***Bütün bu gerekçelerden ötürü üzerine basa basa söylüyoruz ki eğer kaplama veya dolgu keyfi bir uygulama olarak yapılmamış ise Hanefi fıkhına göre gusül abdestinde hiçbir sıkıntı yoktur, şu veya bu mezhebi taklit etmeye gerek yoktur.*** Hatta başka mezhebi bilinçsizce taklit, telfik gibi farklı fıkhî sıkıntılara da sebebiyet verebilir.
Fatih Kalender

---

[1] Bedai'u's-Sanâi
[2] El-Fetâvâ'l-Hindiyye
[3] Kitabu'l-Asıl
[4] El-Mebsût, es-Sarahsî
[5] El-Fetâvâ'l-Hindiyye